

vivat academia

secretariaat: Em. Jacquainlaan 126
1000 Brussel tel. 02/218 68 20 giro 000-0429238-13

verantwoordelijk uitgever: F. Mollet
Kievitsstraat 11, 8020 Oostkamp

verschijnt vijf keer per jaar.

Nr. 53 november-december 1985

berichtenblad van het Verbond der Vlaamse Academici

Lang leve Piet De Somer!

We kenden hem zo goed, al van in onze studententijd. Eerst als assistent bacteriologie, later als professor, voortvarend, ondernemend, voordrachten gevend: over de rhesusfactor, over polio vaccin en later, toen we al dokter waren, over de vorderingen in de immunologie en over zijn reis naar China met zijn overbevolking en zijn zuigcurettages. Dit alles met grote openheid en rustige zelfzekerheid, met enige zwier en een zweem van nonchalance, steeds vriendelijk en eenvoudig en zonder de minste pretentie. Ergens bleef hij altijd student, lustte een pint, was graag »gezien en graag gehoord en zo kende men hem, zo dacht men hem te kennen.

Toen kwam '67 en de beste Vlaamse revolutie sinds meer dan een generatie want ze ging akkoord en massaal uit van de jeugd: de strijd om Leuven Vlaams. Toen leerde men hem nog anders kennen, heel anders.

Met een wat geheimzinnig-ironisch lachje trad hij naar voren en nam kalm en geleidelijk de zaak in handen. Tijdens en na het straatgeweld van de studenten, wist hij in de salons als een vrome Reynaert de tegenstanders verder te bespelen, modaliteiten en concessies voor te spiegelen en ten slotte tot toegeving te dwingen. Zonder het te weten had Vlaanderen in hem een bijzonder goede kaart getrokken, vooral toen hij kort daarop rector werd.

Rector, een schitterend ambt zoals geen ander, een ambt waar alle eerezuchtige academici van dromen, rector van een der oudste universiteiten van Europa. Na een dergelijke opgang zou menigeen op zijn lauweren zijn gaan rusten, maar ook daarin moest men hem nog leren kennen. Leuven Vlaams was voor hem slechts hoofdstuk één, nu moest Leuven Internationaal worden verwezenlijkt.

Immers, als het Frans, "de internationale taal", uit Leuven verdween, zo zei men, zou de universiteit vervallen tot een soort boerenhogeschool van het Hogeland, te meer dat er universitaire spreiding op handen was. Na zijn listige diplomatie, onderschatte men ditmaal zijn koel maar visionair realisme, zijn overtuigingskracht, zijn

leiderskwaliteiten, zijn organisatietalent. Zijn strijd lust ook, want hij vocht als een leeuw voor zijn universiteit, zelfs tegen die van Antwerpen, waarvan het project op dat ogenblik het V.V.A. zeer nauw aan het hart lag. Het was echter een loyale strijd en ook al ging de universitaire spreiding toch door, we werden vrienden, want we spraken dezelfde taal.

Geen nood bovendien, Leuven bleef jaar na jaar groeien: telkens in oktober verkondigde Piet de Somer monkelend zijn steeds groter aantal inschrijvingen. De universiteit Antwerpen daarentegen, bleef temidden het onverdraagzaam politieke touwtrekken tevergeefs zoeken naar zijn eenheid. Zijn Vlaams karakter, zo zeer gewenst door Craeybeckx en het V.V.A., was al lang opgelost in tricolore en partijkleurige overmacht. Bij de plechtige opening van de U.I.A. weerklonk enkel en alleen de Brabançonne...

Men kent de boom aan zijn vruchten. In diezelfde jaren groeide Leuven uit tot wereldklasse en -format, onder impuls van zijn niet aflatende, imagatieve en goed delegerende rector, ruimdenkend, open, aangenaam in de omgang.

Zijn spitse ironie was alom gekend. Zij stelde op zijn scherpe realiteitszin en zijn milde humor en was lang niet altijd tegen anderen gericht. Zo bekende hij geamuseerd-ootmoedig geen al te ijverig Prince-lid te zijn... Het moet echter gezegd dat weinigen hem hebben overtroffen in amicitia en tolerantia. Hij vertelde glimlachend en niet zonder enige tederheid dat zijn moeder, en zij alleen, hem altijd "Pierre" was blijven noemen.

Hij had een diep geworteld Vlaams reflex maar tilde niet aan bijkomstigheden. Zijn aandacht voor het essentiële was des te groter. Het vervulde hem met trots en vreugde, dat Leuven in de recente tijd economisten had voortgebracht, die aan de hand van wetenschappelijk cijfermateriaal de onrechtvaardigheden van de centrale regering konden bewijzen en publiceren. Voor hem was dit een van de belangrijke, zij het minder bevroede positieve gevolgen van de vroegere splitsing. Zulk werk zou in de oude universiteit ondenkbaar zijn geweest.

In de unitaire staat had hij het evenmin gezien:

ook op dat niveau geloofde hij vast in de uiteindelijke splitsing van Vlamingen en Walen en was niet bevreesd dit te zeggen. Belgische plichtplegingen en eerbewijzen lieten hem koud en hij verklaarde onomwonden dat hij nooit zijn Belgische decoraties droeg.

Inderdaad, die Zaterdagmorgen 22 juni, bij het groeten voor de uitvaart zagen we op zijn kist als enige sieraden zijn baret en zijn toga en géén decoraties...

Die uitvaart was een enig ongewone beleving, één grote contradictie: rouw en geen rouw, geen rouwklokken maar beiaardspel, geen studenten – het was volop in de bloktijd – en toch studenten, gauw tussenin, een academische plechtigheid en een bijna familiale intimiteit, geen Requiem naar een mis vol koren, orgel en Barokmuziek, Purcell, Haendel, Bach... Zo had hij het gewild, uitdrukkelijk en stoicijns, “weer u scherp...” Hij moet het lang tevoren beseft en overwogen hebben, “voelend het noodlottig leed” zoals Rodenbach, zonder “kneuter”, zonder depressie, zelfs een paus bezwerend met zijn laatste krachten. Ook deze moed was voor velen een van zijn onbekende dimensies. Hij was een realist opgewassen tegen de wrede realiteit van de dood. Sterker nog, uitdagend als een Uylenspiegel – “nos habebit humus!” – had hij tot slot van de plechtigheid een galmend “Halleluia” van Haendel gekozen! De goegemeente had last om het te verwerken en er viel bij het uitgaan een diepe stilte, met alleen geschuifel van voeten.

Er was geen Vlaamse Leeuw... “t Zal van mij geen waar zijn!” zei een Westvlaming, die blijkbaar ook het gemis aanvoelde. En toch, wie weet, wellicht was het zijn laatste lepe streek om een Brabançonne te omzeilen, het kenwijsje van al de centrale ministers die er waren, drie kwart van de regering, Martens voorop.

Reynaert, Uylenspiegel, Rodenbach, hij was ze alle tegelijk... Het afscheid gaf ons veel hartzeer en we zullen hem erg missen. Wat hij voor Vlaanderen nog had kunnen worden, behoort nu tot het schimmenrijk van het voorwaardelijke. Laat ons echter eindigen zoals we in de titel begonnen en zoals hij het zou hebben gewild.

Commilitones, hoog het glas, hoog het hart, hoog het lied! Vivat Academia, vivat professores, semper sint in flore!...

Piet de Somer, voorganger, opvolger, vriend, ik hef voor U het glas en ik drink op Vlaanderen, op Leuven en op al de goede uren die we samen hebben gesleten ...ad fundum!

Piet Carpentier,
Oud-Algemeen Voorzitter V.V.A.

De **Algemene Ledenvergadering** stond dit jaar in het teken van onze vereniging zelf. Wie dacht dat dit betekent dat er een malaise in het V.V.A. heerst, kon daar zeker niets van merken in Diepenbeek!

De organiserende afdeling had voor louter aangename verrassingen gezorgd: mooi herfstweer, goed gekozen kader van de industriële hogeschool, vriendelijke ontvangst: ne koffie, e witje, amandelspeculaas, en de heldere, zangerig-Limburgse stem van mevrouw de voorzitter, Milka Tombal, die iedereen verwelkomde en meteen uitnodigde voor een heuse studentikoze vlaggegroet, aan een zelfontworpen en zelfgemaakt V.V.A.-vaandel. Bijna stipt op tijd konden alle geplande activiteiten starten:

Terwijl de begeleidende personen de stad Hasselt introkken voor een toeristisch bezoek, gingen vier sekties – degelijk voorbereid in de voorbije weken – aan het werk: 1. Profiel en doelstellingen (Bob Vanhaverbeke), 2. Organisatie en ledenwerving (Raoul Lamens), 3. Programmatie (Herman Van Bostraeten) en 4. Financieel Beheer (Dan Glas).

Het grote voordeel van de voorbereiding was dat afdelingen die geen afgevaardigden naar het verre Limburg konden sturen, toch met hun antwoorden en suggesties op de sektievergaderingen vertegenwoordigd waren.

Na de koffiepauze, plenum: er was niet veel tijd te verliezen. De Algemeen Voorzitter, Roger Devriendt, sprak een in memoriam uit voor Rector De Somer, de voormalige V.V.A.-voorzitter, die aan de basis lag van de statutenherwerking en van het gewetensonderzoek dat de Vlaamse academici tot nieuwe inzichten en opstellingen zou kunnen brengen.

Rudi Hendrickx, vorig jaar ook al ijverig betrokken bij het thema van de Jaarvergadering (Politieke Benoemingen), gaf een markt-ekonomische benadering van het V.V.A., daarna kwamen de rapporteurs van de secties aan het woord. Uit alles bleek dat de afdelingen geen onafhankelijke koers willen gaan varen, veeleer dat ze meer steun (logistieke) van het Centraal bestuur verwachten.

Grondige evaluatie van de sectiebesluiten zal gebeuren in Hoofdbestuur en Centrale Raad. Intussen waren ook de wandelaars terug en kon het aperitief geschonken worden: bronsgroenblauw van kleur, en meteen een stevige basis voor de avondstemming. Dank zij belichting en plaatsing van de tafels werd de ruime hall van de K.I.H. een bijzonder geslaagd milieu voor het avondfeest.

De Limburgse gastvrouw en haar medewerkers zorgden meteen voor een gezellige, ontspannen sfeer, waarin van eten, drinken, babbelen, zingen en dansen spontaan genoten werd.

Limburg, we laten jullie niet los!

Uit de afdelingen: Wat nog op stapel staat

Afdeling Oostende

vrijdag 22 nov. 20.30 u. Thermae Palace
Lic. Lode De Bevere: Dertig eeuwen zwarte kunst.

zaterdag 14 dec. ter gelegenheid van Europalia-España

Geleid bezoek aan twee tentoonstellingen: "Goya" en "Spanje's Glorie".

zaterdag 11 jan. 1986. 20.30 u.
Nieuwjaarsreceptie en wijnavond

in februari: bezoek aan het Diamantcenter te Antwerpen

Afdeling Ieper – Poperinge – Werwik

vrijdag 29 nov. 20.30 u.
Cantus in Antiekhove, Langemark

vrijdag 13 dec. 20.30 u.
M. Mahieu, "Vrijmetselaars".

zondag 19 jan. 1986
Bezoek Belle Godshuis + receptie en Nieuwjaarsetentje.

vrijdag 14 feb. 20.30 u.
Muziekavond verzorgd door dr L. Vanlede, D. Viaene, Mevr. Dejaegher.

Afdeling Gent

donderdag 21 nov
Prof. Dr. J.H. Van den Berg: "Koude rillingen over de rug van Charles Darwin" in samenwerking met KVIV en AIG.

zaterdag 14 dec
Geleid bezoek aan de tentoonstelling Santiago de Compostela in de St.-Pietersabdij te Gent.

vrijdag 17 jan. 1986
Nieuwjaarsreceptie met kaas en wijn op het stadsjacht "Artevelde", verwelcoming nieuwe leden.

donderdag 27 feb
Prof. Dr. J. Claes over "Relatie tussen mensen: een verhaal van kansen en van drama".

Afdeling Klein Brabant – Rupelstreek – Vaartland

zaterdag 23 nov
13u per autocar. Geleid bezoek aan de haven van Antwerpen, o.m. Berendrechtsluis.

Afdeling Roeselare – Izegem – Tielt

vrijdag 22 nov
Wijn- en kaasavond, ingeleid door A. Vanden Bulcke.

donderdag 19 dec
E.H. Cools over jeugdproblemen.

vrijdag 17 jan
Een fijn nieuwjaarssouper.

vrijdag 28 feb
H. Van de Perre, een facet uit onze rijke Vlaamse kunstschilderstraditie.

Afdeling Taxandria

donderdag 14 nov
Prof. Dr Hugo C.C. de Schepper (Nijmegen): "De gevolgen van de scheiding" om 20.30 u. in De Groene Jager.

donderdag 12 dec
Herman Van Rompuy (CEPESS) "Hopen na 1984" om 20.30 u. in De Groene Jager.

dinsdag 17 dec. 11u
Geleid bezoek aan de tentoonstelling "De Vrouw in het rijk van de Farao's, in het Kon. Mus. voor Kunst en Geschiedenis, jubelpark te Brussel.

donderdag 9 jan 1986
Luitenant-Generaal Bernaert: "Orde en Wanorde" om 20.30 u. in De Groene Jager.

Afdeling Brugge – Oostkust – Houtland

vrijdag 15 nov
Prof. Dr. R.C. van Caenegem "Grepes uit de Engelse Geschiedenis".

zondag 17 nov
Familiale herfstwandeling

vrijdag 20 dec
Prof. Eric Vanden Berghe (Groot Seminarie) "Ontkerkelijking".

vrijdag 10 jan 1986
Nieuwjaarsfeest in RE (vroeger De Wielinge)

vrijdag 7 febr
Herman De Coninck: "Waarom zijn goede gedichten goed?"

Afdeling Jong V.V.A.

maandag 25 nov
Guy Thijs, nationaal bondscoach over "Moderne topsport en de problemen die haar bedreigen".

maandag 23 dec
Louis Davits, hoofdredacteur v.h. Belgisch Israëliisch Tijdschrift, over "De Joodse gemeenschap te Antwerpen, gisteren, vandaag en morgen".

zaterdag 25 jan 1986
Kolonel der Rijkswacht Walter Viaene over: "De taak van de rijkswacht in de moderne samenleving".

Afdeling Limburg

woensdag 27 nov
in het casino te Beringen, in samenwerking met KVIV. Prof. De Lepeleire: Energie en Maatschappij.

dinsdag 3 dec im 20.15 u.
in BBL te Hasselt. Dr Leibbrandt: Open Universiteit (Heerlen, Nederland)

van 20 tot 29 december: Skivakantie in Pralou - La Faux d'Allos.

vrijdag 10 jan 1986
Traditionele Nieuwjaarsreceptie.

dinsdag 28 jan
Luc D'Hoore over "Limburg Aktueel" in de Kredietbank te Hasselt.

Personalialia

Geboorte: Van harte gelukgewenst!

- Katelijne, tweede dochtertje van Bernard en Bernadette De Klerck - Kerckhove op 24 aug. 1985. (afd. Brugge)
- Hannie: 2de kindje van Patrick en Grietje Braems-Mertens op 29 oktober 1985
- Thibaud: 2de kindje van Joseph en Els Van Houwe-Bergé op 24 oktober 1985

Overlijden: wij betuigen ons oprecht medeleven:

- De Heer Jan Cromheecke, dr juris, geboren te Brugge op 25 november 1924 en overleden op 8 november 1985. Aan Mevrouw Annette Vander Beken, zijn echtgenote, en zijn kinderen biedt de afdeling Brugge haar zeer oprecht medeleven.

Huwelijken: Behouden vaart!

- Magda Verbauwghede en Leo Kok, op 14 september 1985; (afd. Brugge)
- Luc Bertrand Verstraete en Anna Maria Hoorens, op 21 september 1985, zoon van Dr. en Mw Verstraete. (afd. Gent).
- Peter Vyvey en Annick Bauwens op 12 oktober 1985. (afd. Kortrijk).
- Philippe D'Heygere en Sylvie Vercruysse, dochter van Jaques Vercruysse op 17 mei 1985
- Etienne Delcour en Sabine Vercruysse, dochter van Jaques Vercruysse op 24 augustus 1985
- Johan Delanote en Sabine Mattelaer, dochter van Pierre Mattelaer op 13 juli 1985
- Franco Höfele en Ingrid Hendrickx, dochter van Robert Hendrickx op 24 augustus 1985
- Harold Vanden Avenne en Charlotte Vlerick, dochter van Lucien Vlerick op 21 september
- Carl Seynaeve en Christine Rodenbach, dochter van Irold Rodenbach op 4 oktober 1985
- Richard Ward en Els Pieters, dochter van Gaby Pieters in november
- Heidi Desein en Dirk Baekelandt, zoon van Guido Baekelandt op 16 november 1985
- Martine Clarysse en Luc Vercruysse, zoon van Roland Vercruysse op 23 november 1985

Promotie: hartelijke gelukwensen!

Historicus Hendrik P. Waaldijk promoveerde tot Doctor in de Letteren aan de Rijksuniversiteit

te Utrecht, op gezag van de rector magnificus prof. dr. O.J. de Jong.
Zijn proefschrift: Whitehalle en Plein; de betrekkingen tussen Groot-Brittannië en Nederland 1930-1940.
(Afd. Brugge)

Varia

Dr. M. de Goeyse van het Archief en Museum van het Vlaams Studentenleven deelt ons mee dat in "Ex officina" (Bulletin van de vrienden van de Leuvense Universiteitsbibliotheek), 2de Jg. 1985, nr. 2, een pittig artikel staat van M. Derez over het Archief onder de veelzeggende titel: "Wie vandaag de rector beledigt, hangt morgen in het Museum van het Vlaams Studentenleven". In het driemaandelijks tijdschrift "Onze Alma Mater", 39ste Jg, nr. 3, schreef M. de Goeyse over "Een symbool. Het vaandel van het Vlaams Verbond te Leuven".

Uit het urgentieprogramma van het O.V.V.

Onderstaande eisen zijn zo elementair dat de Vlaamse partijen van de verwezenlijking ervan een volstreekte voorwaarde moeten maken voor elke deelname aan de regeringsvorming:

- de maximale benutting van de mogelijkheden van de staats Hervorming van 1980;
- de maximale uitvoering van de onderwijs-federalisering binnen het huidige grondwetsartikel 59 bis;
- de ombuiging van de huidige onrechtvaardige verdeling van de budgetten voor onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, naar een verdeling op basis van objectieve criteria, zodat elke gemeenschap relatief evenveel krijgt;
- de versnelde overschakeling van het dotatiestelsel naar het rinstostelsel inzake de financiering van de werking van de instellingen van de deelgebieden;
- de overdracht van de macht over de vijf nationaal gehouden sectoren aan de gemeenschappen en gewesten;
- de splitsing van het ministerie van Binnenlandse Zaken;
- de eerbiediging van de volstreekte gelijkwaardigheid tussen de Nederlandstalige en Frans-talige gemeenschap bij de uitwerking van een statuut voor het hoofdstedelijk gebied;
- het herstel van de wettelijkheid in Voeren en Vlaams-Brabant en de onmiddellijke afstelling van de nederlandsonkundige mandatarissen.
- de onmiddellijke voorbereiding van een ruime grondwetsherziening;

De Vlaamse mandatarissen moeten hun vertrouwen weigeren aan een regering die inzake de hiervormelde punten geen ondubbelzinnige verbintenis opneemt.

Bij het overlopen van het urgentieprogramma van het O.V.V. is het opvallend hoeveel er kan verwezenlijkt worden bij gewone wet en met gewone meerderheid. De ontstellende vraag rijst waarom dit niet vroeger gebeurde.